

Poesia dels 80 al País Valencià

Francesc Calafat. *Camp de mines / Poesia catalana del País Valencià 1980-1990*. Edicions de la Guerra. València, 1991.

Jordi Llavina

A principis dels vuitanta les antologies d'Altaió-Sala-Valladaura i de Marco-Pont van intentar explicar el fenomen en ple apogeu de la darrera poesia catalana i sistematitzar-ne els principals corrents en un moment d'eufòria que es manifestava en l'eclecticisme de les propostes i l'abundància de noms. Alguns dels poetes representats garanteixen la continuïtat —i la qualitat— de la poesia en català i en renovaven l'espectre amb l'adopció de nous models més propers a la nova sensibilitat dels temps. Deu anys més tard, David Castillo tornava a la càrrega aquest cop amb una nòmina de poetes nous que, presumiblement, constituïrien el relleu generacional a les veus més sòlides dels setanta. Amb color generacional o no, el cas és que una vegada més es feia palès l'exercici ininterromput de la poesia en la nostra llengua, alhora que s'insinuava que si més no per manca de primera matèria no ens perdríem.

Una al·lusió més o menys directa a la bona saó d'aquesta terra (i més en concret la del País Valencià: recordem la mítica antologia *Carn fresca*, preparada per Amadeu Fabregat, o la més recent *La vella pell de l'alba*, d'Antònia Cabanilles) per a l'obtenció d'aquest tipus de *primeres matèries* sembla incloure el títol de l'obra que comentem, *Camp de mines*, l'excés metafòric del qual Francesc Calafat contraresta amb un

subtítol prou explícit: *Poesia catalana del País Valencià 1980-1990*.

L'antòleg, que en total ha triat deu poetes que voregen els trenta anys, centra, doncs, el seu estudi en els autors valencians que van començar a publicar en els vuitanta. (Remarquem ací aquesta nova mostra de la vitalitat de la poesia en terres valencianes: més enllà d'una producció satisfactòria i continuada, els esforços per donar-li uns suports teòrics i crítics, unes pautes d'interpretació històrica, ultra la puntual i fugissera crítica periodística.)

Com s'acostuma a fer, l'obra es compon de dues parts: el pròleg crític, aquí especialment substancios, i l'antologia de textos. Calafat s'ha servit per al primer de més d'un centenar de pàgines, i el rigor ha encetat la seva investigació: rigor metodològic perquè, malgrat l'acotament anunciat pel títol, l'autor sap que en sistemes complexos com el de la producció poètica d'un país en un moment determinat cal sempre eixamplar les mires tant pel que fa a l'espai com al temps. El marc espacial global és el de tota la poesia escrita en català, si fa no fa de deu anys ençà. Aquesta precisió temporal, ja en el marc concret del País Valencià, evidencia el rigor de què parlava en estudiar els poetes de la generació dels setanta, precursors en tants aspectes de noms com Ballester, Berenguer, Roda, Sòria o Trigo, i en fer una anàlisi aprofundida dels factors culturals concrets —la dinàmica editorial— que han condicionat d'una manera o altra l'obra dels autors antologats. Ara bé, aquesta conscienciosa atenció que dedica al panorama

PERE VIRGILI

A dalt a l'esquerra, Ramon Guillem i Josep Ballester; al centre, Manel Garcia Grau. Tots tres formen part de l'antologia 'Camp de mines'

immediatament anterior al dels vuitanta resulta un xic excessiva i feixuga, i sembla com si l'autor deixés bona part de les seves forces en unes consideracions inicials que, malgrat això, solen ser encertades. És obvi que sobretot la tríade formada per Piera, Jàfer i Granell ha tingut una influència més o menys forta en els més joves, però l'estudi particularitzat d'aquests i força altres poetes descompensa una mica una antologia que, tot i la flexibilitat del títol —força d'aquests poetes formen també part de la realitat literària de la dècada dels vuitanta—, té per objecte els poetes nascuts literàriament en aquesta dècada (com demostra l'antologia pròpiament dita). Una certa imprecisió, però, plana al llarg de tot

el pròleg, que vol ser, "una lectura sobre els darrers vint anys de la poesia catalana al País Valencià". Potser hauria calgut eixamplar les dates de la coberta.

A banda d'aquesta imprecisió, n'hi ha d'altres de més puntuals, com quan l'autor, sembla que convençut de la contingència dels experiments avantguardistes, diu que "en els anys setanta les distintes poètiques experimentals (...) es van apagar a poc a poc", i proposa com a exemple l'evolució de Guillem Viladot "cap a una poesia més discursiva", justament en un moment en què Viladot confegia el gruix més important de la seva poesia visual o concreta; o la més greu de confondre el nom de Màrius Sampere pel de

Màrius Serra, que apareix esmentat *usurpant* indegudament un dels títols més significatius del primer.

Aquestes mancances, però, no han de desmerèixer una obra de conjunt com ben poques gosen ser-ho, escrupolosa i, en general, feta amb rigor, que proposa una aproximació seriosa a la darrera poesia en català feta al País Valencià. S'ha dit prou sovint que tota antologia és, per un cantó o per un altre, ideològica; que obeeix a criteris netament subjectius. La de Calafat permet de constatar-ho, sobretot en un aspecte que considero molt positiu: el de la interpretació constant de les dades adduïdes, que, juntament amb l'abundància d'aquestes dades, és un dels elements més remarcables d'aquest llibre. ■